

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy 725.091

Hely

Idő

"1930"

Szerző: *Ch. R.*

Cím: *A budai óvárosnak a Várral kapcsolatos megoldásáról nyilatkozik Rakovszky Iván dr.*

Forrás: *Budai Napló*

Bp.
(Hely)

1930. II. I.
(Idő)

(Köt. v. füz.) ((

A budai óvárosnak a Várral kapcsolatos megoldásáról nyilatkozik RAKOVSZKY IVÁN dr.

Rég elfeledték már a Városházán a Hollós Mátyás Társaság beadványát, amelyet megküldött az összes városi bizottsági tagoknak is, amelynek az volt a célja, hogy Budán a Margit-índtól az Erzsébet-hídig futó körúton belül eső és a Várat is magába foglaló területen épüljön föl Budapest székes-főváros óvárosa, egyrészt látványosságul az idegeneknek, másrészt a történelmi hagyománynak megfelelően Buda díszére.

A Közmunka Tanács elnöke *Rakovszky* Iván dr. kritikai visszapotatást vetett Budapest fejlődésére városrendezési szempontból a *Budapesti Hírlap* karácsonyi számában s nagyértékű cikke oly megszívlelendő megállapításokat tartalmaz a budai Várról, hogy azokat, mint budai újság külön is föl kell jegyeznünk a budai krónika számára.

„Nagy bűnök és apró szépség- hibák“

alcím alatt foglalok az illusztris cikkirő az Országház környékének hiányaival, majd ezeket írja:

„Azután a *Várba* vonult fel a díszes középületek egy helyre való építésének gondolata. *Áldozatul* esett *egynéhány* történelmileg is értékes régi ház s ami a helyén épült, a legkritikább esetben alkal-

mas arra, hogy örömet okozzon azoknak, akik Budapestet szeretik“.

„A magyar Akropolis“

alcím alatt fején találja a szeget következő megállapításával:

„Van ennek a városnak másik *jellegzetes* pontja is, amelyet gondos ápolással kellene *örökös díszéül* fenntartanunk. Ez a magyar történelemnek évezredekken keresztül való központja: a *budai Vár*. Vannak a hegytetőn impozáns paloták. Elsősorban a királyi vár és a Mátyás-templom, amelyek erősen restaurált állapotban bár, mégis a *történelmi mult* büszke koronájával zárják le a főváros képét. A *Várban* azonban nem ez a fontos, hanem a sok apró egyenkint néha talán jelentéktelen házacskák által befogott *hangulatos csendes utcák*, amelyekben suttogós duruzsok fülünkbe egy kevésbé ideges, kevésbé törtető kor *patriárkális hangulata*. A baj éppen az, hogy volt korszak, amikor azt hitték, hogy a Vár szépségét egyedül annak palotái adják s nem a hangulatot akarták megőrizni, de a paloták számát szapo-

ritani. Áldozatul esett a régi Vár nem egy kincses értékkel bíró ódon épülete azért, hogy újat, nagyot, — esúnyát építsenek a helyébe. Volt idő, amikor a miniszterelnökségi palotát is le akarták rontani, mintha a *fegyvertár és a régi pénzügyminisztérium feláldozása* nem lett volna elég áldozat. Szabályozási tervet is dolgoztak ki a Vár részére, amelyen gondos aprólékossággal faragtak le minden kiugró sarkot, tüntették el az utcák vonalának minden hajlását, hogy a szabályos egyenesség rideg vonalaival pótolják. Ezt a kegyetlen tervet csak legujabban sikerült hatálytalanná tenni és pótolni olyan rendszabályokkal, amelyek lehetőleg a *régit konzerválják* és nem űzik el a Várhegy tetejéről a multnak lábujjhegyen járó ko-

boldjait. A hangulat egységét *könyörtelenül megrontó, a Várban* kolosszálisnak ható, már meglevő új épületekre azonban egyelőre csak az öklünket rázhatjuk. Messze van az idő, amikor lebontásra kerülhetnek, hogy jó nürnbergi mintára csak olyat legyen szabad helyükbe építeni, ami nem cstromolja a régi környezetet“.

„A szép Budapest“

alcím alatt ezeket olvashatjuk:

„A másik séta a *Várba* vezet. Ne csak a Pest felé való kilátást és a várpalotának kissé

tüldiszes termet mutassuk meg, de csináljunk sétát külföldi barátunkkal az elhagyott csendes utcákon is. A jelentéktelen épületeken is keressük meg a szép részleteket, minden sarokerkélyre és díszesebb kapura hívjuk fel figyelmét, végül vigyük be a Mátyás-templomba, hogy a majdnem nyomtalanul eltűnt magyar gótika utolsó emlékében gyönyörködtesük. Esti sétát tenni sem árt a Várban, mert ennek az *öreg városrésznek történelmi hangulata* a csendes esti órákban a legelevenebb. Mielőtt elhagynánk a Vár dombját, a bástyáról mutassuk meg a budai hegyeknek körül elhúzódo poétikus láncolatát. Végül a Halászbástya felé szálljunk le a városba, alaposan megmutogatván a városdiszítésnek ezt az ízléssel megkonstruált remekét...“

A Közmunka Tanács elnökének eme nyílt állásfoglalása a budai Vár képeinek és hangulatának további rontása ellen, egyben a történelmi emlékek és a hangulat egységének megóvása, sőt öregbítése mellett, erős záloga a budai Vár problémája helyes megoldásának. Mi, akik

egy budavári óváros, egy Altstadt,

eszméjéért lelkesedünk, örömmel látjuk, hogy annak megvalósítása a legilletékesebb hely nézeteivel összhangban állóan nehézségekbe nem ütközhetik.

Budavára visszavételének 250. évfordulójára proponált „Lex 1936“ ki-

induló pontja és végcelja is nagyjában az „Altstadt“ gondolatának céltudatos megvalósítása; — valami cizeláló, harmonizáló, hangsúlyozó és befejező átszépítés“, miként nemrég megírtuk; ami azonban nem jelentheti azt, hogy oda, ahol egy, az óvárosi környezetből már kivált tér, háztömb vagy épületsor harmonikus befejezése azt most már megkívánja, kellő gond és lelkiismeretes mérlegelés után se építsünk újat, új palotát, illetve középületet. Gondoljunk csak a *Szentháromság- és az Iskola-térre*, vagy a Primás-bástyának a Hadtörténelmi Múzeumtól a Bécsi-kapuig terjedő részekre.

Ch. R.